

ПАМ'ЯТІ ПРОФЕСОРА СЕРГІЯ ІВАНОВИЧА ДОРОШЕНКА

Мені здається часом, що солдати,
З кривавих не прийшовши тих боїв,
Не в землю полягли відпочивати —
Перетворились в білих журавлів.
Вони до наших днів з часів тих давніх
Летять і подають нам голоси...

Так писав поет Расул Гамзатов про радянських воїнів, які не повернулися з Великої Вітчизняної війни. І цей образ білих журавлів назавжди залишився в нашій пам'яті. Однак сьогодні, думаючи про нього, у мене виникає думка, що білими журавлями відлетіли й світлі, чисті, чесні душі тих, хто повернувся з війни, але пішов у небуття в останні 73 роки. І серед них — один з останніх білих журавлів — Сергій Іванович Дорошенко.

Понад 50 років ми з Сергієм Івановичем йшли в суворім учительським строю пліч-о-пліч, а якщо у вимірі історичного часу — то все життя, бо жили й зростали в один час, серед одного народу. За біографією Сергія Івановича можна написати історію всієї країни. Він народився в буремний, динамічний час, коли все навкруг змінювалося так швидко й разом із життям змінювалися й ми.

Почнімо з питання: хто такий Сергій Іванович за походженням?

Його батьки — селяни. Отже із селян? У 20-ті роки молодь із сіл їде в міста в пошуках роботи й більш високої якості життя. Його батьки в цей час — робітники. Отже Сергій Іванович із робітників? У місті молодь отримала можливість навчатися й оволодівати новими професіями. Батько Сергія Івановича став службовцем. Отже Сергій Іванович із службовців?

Прийшов час — Сергій пішов до школи. Отже він школяр.

Починається війна. Сергій Іванович — солдат.

Повернувшись, солдати сіли за інститутські парти. Сергій Іванович — студент.

Закінчивши інститут, він стає інтелігентом-учителем. А далі — науковій сходинки.

Так хто ж такий Сергій Іванович за походженням?

Він — людина-трудівник.

Сергій Іванович Дорошенко зріс у гарній сім'ї, де було взаємне порозуміння батьків і хлопчик був оточений любов'ю. Сергій Іванович розповідав, що його батько Іван Петрович дуже шанував дружину. У неї була хвора нога, і він говорив: «Ти тільки сиди і давай всьому лад, а я все зроблю сам». Цю сімейну традицію молодий учитель переніс і у свою сім'ю, коли одружився зі шляхетною (прямо тургенєвська баришня) викладачкою російської літератури Галиною Олександрівною Васильєвою. І він із великою повагою ставиться до неї, з великою любов'ю — до своєї доньки Наталочки й до свого внука Шурика. Коли народився Шурик, Сергій Іванович навіть в академічну лекцію міг вставити епізод про нього.

Сергій Іванович — людина зі стрижнем. Це зовні виявлялося в його поведінці, а найбільше — у вимогливості до себе, внутрішній зібраності, дисциплінованості й цілеспрямованості. Він завжди був увічливий і коректний у будь-якому середовищі, зокрема й в оточенні своїх колег. Він першим подавав пальто дамі, і хоч інколи я бачила, як важко вже йому це робити, він обов'язково виконував цей привілей шляхетного чоловіка.

Сергій Іванович — людина честі. Він із честю й гордістю служив своїй країні, яка його зростила й виховала і яку він захищав у жорстоких боях Великої Вітчизняної. Він шанував її героїчне і творче минуле й невтомно працював на примноження її здобутків і зростання її величі. Він міг полишити поважну, добре оплачувану роботу, якщо від нього вимагалось поступитися принципами честі й моралі. Він був людиною, яка з гордістю й відповідальністю ставилася до свого життя, до всіх доручень, до кожної людини з оточення, з гордістю поцінував ту історію, яку переживав і творив разом із країною, разом із народом.

Сергій Іванович — справжній інтелектуал, який стежив за подіями у світі, за процесами в культурному житті, який обізнаний у найновіших досягненнях літератури й мистецтва. Він — зразок інтелігентності для всіх докола. Навіть у своєму мовленні він не допускав найменшого відхилення від норм уліво чи вправо.

Сергій Іванович — людина науки. Ні до, ні після його дослідження безсполучникових складних речень не було в українському мовознавстві такої ґрунтовної розвідки. Йому належать піонерські роботи з граматичної стилістики. Він виховав школу науковців — лінгвістів і педагогів.

І все ж Сергій Іванович — людина землі. Леонід Утьосов писав про свою Одесу, що він там уперше вдихнув морського повітря і ніяк не міг надихатися. Хто в дитинстві ступив босими ногами на рідну землю, як і Сергій Іванович, і доторкнувся до неї своїми пальчиками, і побачив, як працюють на цій землі люди, уже ніколи цього не забуде. На які б шаблі він не підіймався. І Сергій Іванович був великим трудівником у своєму садочку на дачі. З якою любов'ю вирощував він на своїй невеликій грядці помідори: обов'язково якихось велетенських сортів, обов'язково смачні, якими він обов'язково ділився зі своїми друзями! Як дбайливо він перебирав кушки на грядці суніць! І все це з великою любов'ю. На дачі Сергія Івановича і Галини Олександрівни ми завжди збиралися літнім надвечір'ям для чаювання і дружніх розмов про життя, про країну, про дітей і внуків, про літературу, про мистецтво... І Сергій Іванович завжди був дуже уважним невтомним хазяїном таких вечорів.

Дякую Вам, мої вірні друзі, за нашу дружбу й ці привітні в Гайдах вечори...

Вічна Вам пам'ять.

Лисиченко Лідія Андріївна — доктор філологічних наук, професор, м. Харків, Україна.
Tel.: +38 099-008-92-97

E-mail: lysychenko.tatjana@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0002-7152-2602>

Lysychenko Lidiia Andriivna — Doctor of Philology, Professor, Kharkiv, Ukraine.